

Forfatter: Brandes, Georg

Titel: Udrag fra Hovedstrømninger. Det unge Tyskland (1890)

Citation: Brandes, Georg: "Samlede Skrifter", i Brandes, Georg: *Samlede Skrifter*, 1899-1910, s. 677. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-brandes06-shoot-idm139753868103472/facsimile.pdf> (tilgået 23. april 2024)

Anvendt udgave: Samlede Skrifter

I med Jer Sang! Svar mig hvorfor til Sværdet ej I griber?
 Hvi bliver I Basuner ej, I stærke Orgelpiber,
 og varsler Dommedagen ind for dette Skurkevælde,
 der skød ham ned paa Engen hist, Bødler og Bødlers Trælle.
 Paa faste Knæer laa han der i Dugg ved Morgentiden.
 Saa sank han hen — tyst i sit Blod — for otte Dage siden.
 En Kugle har hans Hoved ramt, to Brystet traf og Siden.

Den, der imidlertid i en digterisk Afspejling vil følge 1848-Tidens hele Rækkefølge af Begivenheder og Indtryk, maa atter og atter ty til Moritz Hartmanns *Reimchronik des Pfaffen Mauritius*. Talrige Enkeltheder i denne Digtning er blevne vanskelige at forstaa, en Nutidslæser træffer nu og da en Flok Egennavne deri, om hvis Besiddere han véd lidet eller intet, en Finansminister som Hansemann, en Parlamentariker som Bassermann, nu glemte Størrelser, der i Frankfurter Parlamentet var Hovedfigurer; men der bliver Partier nok tilbage, som ikke behøver nogen Fortolkning for levende at sætte Læseren ind i Revolutionsaarets Følelsesliv og Stemningsfylde. Gribende virker Digterens Slutningsudbrud, hans Savn af Mænd:

Jeg ser vel Lærde og Professorer
 og Præsidenter og Assessorer,
 Vinkypere ser jeg og Redaktører,
 Biskopsæmner og Accoucheurer,
 Bersfolk og al Slags Bladskrivere,
 Astronomer og Skatte-Iddrivere,
 Pjaltekæmmere, Mester og Svend,
 Biedermænd, Hansmænd, Bassermænd. —
 Men hvor findes Mænd? Ja hvor findes Mænd?

Da Hartmann skrev disse Ord, var han selv en Landsforvist, der havde søgt sig et Fristed ved Genfersøen, og de iblandt Tysklands og Østerrigs bedste Mænd, der havde overlevet Nederlaget, var enten fængslede eller landflygtige som han.

Aaret 1848 fik ingen afgørende politisk Betydning, skønt Europa i det Aar for første Gang saa den gamle Verdensorden vakle paa én Gang i næsten alle Lande. Medens de stedlige Revolutioner 1789 og 1830, hvad end deres senere Følger blev, var Revolutioner, som lykkedes, var den almeneuropæiske Revolution af 1848 et i alle Lande mislykket Forsøg.

Men Aaret 1848 har en afgørende aandelig Betydning. Der føles, tænkes, skrives forskelligt i Europa før og efter det. Dette